

Factsheet: systeemtherapeut NVRG

Een overzicht van de kern van de systeemtherapeut NVRG

Kern van het vak²

De systeemtherapeut – ook wel relatie- en gezinstherapeut genoemd – **focust op de manier waarop mensen met elkaar omgaan, communiceren en vanuit hun relationele context betekenis geven aan hun klachten**. Er is veel aandacht voor de onderlinge interactiepatronen en het verbeteren hiervan. De systeemtherapeut **bespreekt welke invloed omgevingsfactoren als werk, school, buurt, religie en cultuur hebben op de klacht of het probleem, binnen de complexe samenhang van het systeem van de cliënt**. Zo betreft de systeemtherapeut belangrijke anderen bij de therapie. Vanuit het principe van meervoudige partijdigheid gaat de therapeut met alle betrokkenen een behandelrelatie aan. Daarnaast houdt de systeemtherapeut ook rekening met eventuele belangrijke afwezigen.

- Cliëntgebonden kerntaken**
- **Informatie verzamelen** bij het verwijst- en het hulpverlenerssysteem en bij het systeem zelf om te beslissen of en hoe er verder wordt gegaan en wie er bij het gesprek wordt betrokken.
 - **Vormgeven en uitvoeren onderzoek en systemische diagnostiek:**
 - Context begrijpen waarin de hulpvraag is ontstaan en van waaruit de verwijzing heeft plaatsgevonden (op basis van dossierinformatie en gesprekken met cliënt en systeem).
 - Informatie verzamelen over het aanmeldingsprobleem en het grotere systeem waar de hulpvrager(s) deel van uit maakt (maken).
 - In kaart brengen invloed van het probleem op de bronnen van veerkracht van de systeemleden.
 - Herkennen welke rasters mogelijk meespelen (contextuele reflectie).
 - **Opbouwen werkrelatie en deze onderhouden vanuit meervoudige partijdigheid**, in een context waarin iedereen zich gehoord en begrepen voelt en er ruimte is voor alle stemmen.
 - Er voor zorgen dat iedereen begrijpt waarom gekozen is voor systeemtherapie en wat het nut is van hun aanwezigheid en is alert op breuken in de werkrelatie met systeemleden.
 - **Systemisch conceptualiseren van problemen**, waarbij de systemische perspectieven als kader worden gebruikt. Deze conceptualisaties zo formuleren dat deze voor cliënten begrijpelijk zijn.
 - **Opstellen heldere behandeldoelen / systeemtherapeutisch behandelplan** in samenspraak met de cliënt.
 - **Uitvoeren van behandelactiviteiten** op basis van het systeemtherapeutisch behandelplan, zoals systeem- en gezinsgesprekken, begeleiding, bemiddeling en/of individuele systeemtherapeutische gesprekken.
 - **Evalueren en zo nodig aanpassen van behandeldoelen** met betrokkenen.
 - **Creëren van een systemische context** waarin ruimte is voor het doen van systemische interventies en waarin verandering kan ontstaan.
 - **Beëindigen systeemtherapie** in samenwerking met het cliëntsysteem. Maken van systeemtherapeutische evaluatieverslagen en schrijven van gezinsdiagnostisch onderzoek.
 - **Veranderingen evalueren**, eventueel in overleg met de verwijzer(s) en eventuele andere hulpverleners of belangrijke derden. Deelnemen aan (multidisciplinaire) behandel- en/of evaluatieoverleggen.
 - **Bespreken hoe positieve veranderingen vastgehouden kunnen worden en hoe omgegaan kan worden met een mogelijke terugval.**
 - **Aandacht besteden aan de gevoelens die het beëindigen van de gesprekken bij de systeemleden oproept** en aan de hulpbronnen die er zijn om hen daarbij te ondersteunen.

- Domeinen⁶**
- BGGZ en SGGZ
 - Jeugdzorg
 - Gehandicaptenzorg
 - Verslavingszorg
 - Forensische zorg
- Beroepscontext³**
- In of vanuit een eigen praktijk
 - In of vanuit een (residentiële) instelling / klinische setting
 - In de wijk / ambulant
- Dienstverband³**
- In loondienst bij een organisatie of instelling
 - Als zelfstandige / in een eigen praktijk
 - Beide
- Veelvoorkomende vergoedingsbronnen³**
- Zorgverzekeringswet (Zvw)
 - Eigen bijdrage
 - Persoonsgebonden budget (pgb)
 - Wet langdurige zorg (Wlz)
 - Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
 - Jeugdwet
- Taakverdeling & samenwerking²**
- De systeemtherapeut kan in het overleg met collega's en derden een relationeel perspectief hanteren. In veel gevallen werkt een systeemtherapeut samen met een systeemtherapeutisch werker, die onder supervisie valt van de systeemtherapeut.
- Veelvoorkomende beroepstitels & functiebenamingen**
- Systeemtherapeut, relatietherapeut, gezinstherapeut of –behandelaar.

Kwaliteitsregister NVRG

- Eisen registratie³**
- **Vooropleiding:** afgeronde hbo- of universitaire bachelor- en master-opleiding in de sociale en/of gedragswetenschappen met een therapeutische oriëntatie, of een master geneeskunde.
 - **Opleiding:**
 - Individuele leertherapie: 25 zittingen.
 - Leertherapie in een groep: 25 zittingen.
 - Theoretisch Technische Cursus ST (TTC-ST):
 - Basismodule (132 uur)
 - Twee specialiserende modules (40 uur)
 - **Supervisie:** 3 supervisiereeksen (min. 1 individueel)
 - **Werksetting:** gemiddeld min. twee dagdelen per week gedurende een termijn van vier jaar (vanaf de start opleiding ST) werkzaam binnen de zorg- en welzijnssector en verrichten van systeemtherapieën.

- Eisen herregistratie (iedere 5 jaar)³**
- **Na- en bijscholing:** 30 accreditatiepunten door NVRG geaccrediteerde na- en bijscholing gevolgd en/of op andere wijzen door deskundigheidsbevordering.
 - **Intervisie:** min. 25 bijeenkomsten.
 - **Werksetting:** min. gemiddeld twee dagdelen per week verrichten van systeemtherapieën binnen de zorg- en welzijnssector.
 - **Verklaring tuchtrecht**

- De ST beschouwt individuen in het kader van hun onderlinge relaties en interacties en als functionerend in diverse contexten. De ST heeft weet van en kan zien:**
- Dat onderlinge interacties gekenmerkt worden door voortdurende en zich herhalende feedbackpatronen.
 - Dat interactiepatronen zichtbaar worden in gedrag en zich ontwikkelen in de tijd.
 - Hoe systemen gekenmerkt worden door recursieve feedbackcycli waarin betekenisgeving, emoties, gedrag en relaties vorm krijgen.
 - Hoe contextuele factoren de wijze waarop individuen zich tot elkaar verhouden, beïnvloeden. Belangrijke contexten zijn: familie en andere belangrijke relaties, sociale netwerken, professionele kaders, de culturele, maatschappelijke en sociaal-politieke omgeving.
 - Hoe de manier waarop individuen zich binnen de verschillende contexten tot elkaar verhouden wordt beïnvloed door onder meer biologische factoren, hechting, de ontwikkelingsfase waar de individuen zich in bevinden, hun geschiedenis (zowel individueel als familiaal) en door recente gebeurtenissen.
 - Hoe interacties en betekenisgeving mede bepaald worden door maatschappelijke discourses en worden beïnvloed door macht, waardoor belangrijke contexten zoals etniciteit, gender, sociale klasse, religie, spiritualiteit en het behoren tot een seksuele minderheidsgroep, overschaduwd kunnen worden.
 - Dat er altijd veelvoudige visies en beschrijvingen mogelijk zijn en dat systeemleden meestal verschillen in hun beschrijvingen van eenzelfde gebeurtenis en dat dit hun interacties beïnvloedt.
 - Dat hij interacteert mét en onderdeel is van het therapeutisch systeem maar ook onderdeel is van de context waarin hij werkt.

- De ST is op de hoogte van systemische theorieën over verandering en over hoe problemen daarin begrepen kunnen worden. De ST:**
- Kent systemische perspectieven over verandering en kan ze hanteren in de praktijk teneinde verandering mogelijk te maken.
 - Gaat er van uit dat alle systemen in principe in staat zijn tot verandering.
 - Weet dat verandering, ook van een deel van een systeem, alle systeemleden beïnvloedt.

- De ST kent de betekenis van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van systeemtherapie voor de praktijk in brede zin en is op de hoogte van de actuele stand van het wetenschappelijk onderzoek en kan hiervan gebruik maken in de praktijk.**
-

Mbo 4, havo, vwo
(NLQF 4)

Associate degree (NLQF
5)

Hbo-bachelor (NLQF 6)

Opleidingsnaam ⁵	Landelijk opleidingsprofiel
Opleiding tot Verpleegkundige	Verpleegkunde
Bachelor of Nursing	
Social Work	
Sociaal Werk	
Pedagogiek	Sociaal Werk
Culturele & Maatschappelijke Vorming	
Maatschappelijk Werk & Dienstverlening	
Sociaal Pedagogische Hulpverlening	
Muziektherapie	
Psychomotorische therapie & bewegingsagogie	Vaktherapie
Vaktherapie	
Toegepaste Psychologie	Toegepaste Psychologie

Hbo-master (NLQF 7)

Specifieke hbo-master-opleidingen voor Verpleegkunde ⁵
Advanced Nursing Practice (MANP)
Verpleegkundig Specialist / ANP GGZ
Specifieke hbo-master-opleidingen voor Sociaal Werk ⁵
Health Care & Social Work
Social Work
Social Work & Innovation
Social Work (joint degree)
Pedagogiek
Specifieke hbo-master-opleidingen voor Vaktherapie ⁵
Arts Therapies
Music Therapy
Psychomotorische Therapie
Speltherapie
Vaktherapie
Overige master-opleidingen ⁵
Contextuele benadering
Forensisch Sociale Professional
Interprofessioneel Werken met Jeugd
Jeugdzorg
Toegepaste Psychologie voor Professionals

Toelatingseisen³

- Afgeronde hbo- of universitaire bachelor- en master-opleiding in de sociale en/of gedragswetenschappen met een therapeutische oriëntatie, of een master geneeskunde. Uit de opleiding blijkt een therapeutische oriëntatie door het volgen van de volgende onderdelen: ontwikkelingspsychologie, psychopathologie en gespreksvaardigheden.

Systeemtherapeut NVRG

Post-hbo-masteropleiding

Erkende opleidingsinstellingen⁴
Technisch Theoretische Cursus (212 uur)*

CTTO
AIGR
Interactie-Academie (Antwerpen)
Euthopia
School voor Systemische opleidingen
ISP & meer
Lorentzhuis
Platform Systeemtherapie Noord Nederland
RINO Amsterdam
RINO Groep
RINO Zuid
Swolsche School

Bronnen

De informatie opgenomen in de factsheet volgt in de basis uit het (beroeps)competentieprofiel: [Competenties systeemtherapeut, NVRG, 2015](#). Voor deze inhoud gebruiken we geen genummerde bronverwijzing op de factsheet.

Waar de inhoud is aangevuld met informatie uit andere bronnen gebruiken we genummerde bronverwijzing op de factsheet:

1. De **resultaten van de vragenlijst**. In de zomer van 2022 stond bij verschillende (beroeps)verenigingen en organisaties* een vragenlijst uit om de inhoud van de factsheets te toetsen en aan te vullen.
2. [Folder 'Systemisch kijken, werken en \(be\)handelen, NVRG 2018](#)
3. [Herregistratiereglement Systeemtherapeut, NVRG, 2020](#)
4. [Opleidingen – NVRG](#), geraadpleegd mei 2022
5. [Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs \(CROHO\)](#), geraadpleegd mei 2022